

ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ АНГЛІЙСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ ПРИ ПОЄДНАННІ З ПЛІДНИКАМИ ЗАРУБІЖНИХ ГЕНОТИПІВ

*С.І.Луговий, кандидат сільськогосподарських наук
Миколаївський державний аграрний університет*

У статті наведено аналіз впливу кнурів великої білої породи англійської, датської та французької селекції на відтворювальні якості свиноматок цієї ж породи англійської селекції.

В статье приведен анализ влияния хряков крупной белой породы английской, датской и французской селекции на воспроизводительные качества свиноматок этой же породы английской селекции.

Вступ. Останнім часом в нашій країні поширення набуло використання в селекційному процесі генотипів свиней великої білої породи зарубіжної селекції — англійської, датської, французької та ін. Тому набули актуальності питання, пов'язані з вивченням їх продуктивних якостей, в першу чергу — відтворювальних, оскільки від них залежать обсяги виробництва продукції.

Багатьма дослідниками вивчалася ефективність поєднання свиней великої білої породи місцевої селекції з імпортними генотипами цієї ж породи [1, 2, 3, 4, 5]. Однак, даних про ефективність поєднання в умовах України різних генотипів зарубіжної селекції між собою в доступній нам літературі не виявлено. Виходячи з цих передумов, дослідження продуктивних якостей імпортних генотипів свиней великої білої породи слід вважати актуальними.

Матеріал та методика досліджень. Науково-виробничі дослідження виконані в період 2003...2006рр. в умовах ВАТ “Племзавод “Степной” Кам'янсько-Дніпровського району Запорізької області.

В господарстві забезпечується повноцінна годівля всіх статево-вікових груп свиней, що дає можливість виявити генетичний потенціал тварин. Для всіх статево-вікових груп свиней створено оптимальні умови утримання, догляду і мікроклімату згідно з фізіологічними потребами тварин.

Для проведення дослідження було сформовано три групи свиноматок великої білої породи англійської селекції. Свиноматок I групи (контрольної) було спаровано з кнурами цієї ж породи англійської селекції, свиноматок II групи (дослідної) — кнурами датського походження, а свиноматок III групи (дослідної) — кнурами французького походження.

Оцінку відтворювальних якостей свиноматок проводили за загальноприйнятими методиками з урахуванням таких показників: багатоплідність, гол.; великоплідність, кг; кількість поросят при відлученні, гол.; жива маса 1 поросяти та маса гнізда при відлученні, кг; збереженість поросят, %.

Результати досліджень. Багатоплідність свиноматок, які були спаровані з кнурами датської селекції була на 1,01 гол. (9,0%) вищою ($P > 0,99$), ніж у свиноматок контрольної групи (табл. 1).

Свиноматки, які були спаровані з кнурами французької селекції (III група) статистично вірогідно ($P > 0,95$) поступалися аналогам, спарованим з кнурами англійської селекції (контрольна група) на 0,7 гол. (6,3%).

Свиноматки, спаровані з кнурами датської та французької селекції, відзначалися вищою масою поросят при народженні, порівняно з аналогами контрольної групи на 1,4 ($P < 0,99$) та 6,9% ($P > 0,999$), відповідно.

Найвища кількість поросят при відлученні була відмічена у свиноматок II дослідної групи — вони на 1,83 гол. (19,8%) переважали свиноматок контрольної групи ($P > 0,999$).

Тенденція до підвищення кількості відлучених поросят, порівняно зі свиноматками, що спаровані з кнурами англійської селекції, відмічена і у свиноматок, які були спаровані з кнурами французької селекції.

Найвища маса гнізда при відлученні була зафіксована у свиноматок, які були спаровані з кнурами датської селекції. Вони на 9,8 кг ($P > 0,95$) переважали тварин контрольної групи. Однак, у цих же тварин відмічена і найнижча маса одного поросяти при відлученні.

Використання кнурів датського та французького походження для поєднання зі свиноматками англійської селекції сприяло підвищенню збереженості поросят на 8,7 та 8,8% ($P > 0,999$), відповідно.

Таблиця 1

Вплив кнурів великої білої породи датської та французької селекції
на відтворювальні якості свиноматок англійської селекції, $\bar{X} \pm S_x$

Група	Генотип		n	Багато-плідність, гол.	Велико-плідність, кг	45 днів			Збере-женість, %
	♀	♂				кількість поросят, гол.	маса гнізда, кг	маса поросяти, кг	
I	ВБ(А)	ВБ(А)	242	11,18	1,45	9,24	119,6	12,92	82,9
				$\pm 0,15$	$\pm 0,01$	$\pm 0,18$	$\pm 2,6$	$\pm 0,11$	$\pm 1,2$
II	ВБ(А)	ВБ(Д)	80	12,19	1,47	11,07	129,4	11,7	91,6
				$\pm 0,29^{**}$	$\pm 0,01$	$\pm 0,27^{***}$	$\pm 3,1^*$	$\pm 0,06^{***}$	$\pm 1,4^{***}$
III	ВБ(А)	ВБ(Ф)	60	10,48	1,55	9,57	126,5	13,24	91,7
				$\pm 0,28^*$	$\pm 0,02^{***}$	$\pm 0,25$	$\pm 3,8$	$\pm 0,19$	$\pm 1,0^{***}$

Примітки: ВБ(А) – англійська селекція; ВБ(Д) – датська селекція; ВБ(Ф) – французька селекція. * - $P > 0,95$; ** - $P > 0,99$; *** - $P > 0,999$.

Висновки. Використання поєднання свиноматок великої білої породи англійської селекції з кнурами цієї ж породи датської селекції статистично вірогідно сприяло підвищенню їх багатоплідності, кількості поросят та маси гнізда при відлученні, а також збереженості поросят протягом підсисного періоду. Водночас відмічено зниження маси поросяти при відлученні.

Парування свиноматок англійської селекції з кнурами французької селекції, певною мірою, призвело до зниження їх багатоплідності, однак обумовило зростання маси поросят при народженні. При відлученні у таких свиноматок відмічено збільшення кількості поросят, маси окремого поросяти та гнізда загалом.

Підвищення великоплідності свиноматок англійської селекції при паруванні з кнурами інших генотипів зарубіжної селекції свідчить про зміщення інтенсивності росту на ранні стадії онтогенезу, в тому числі і на ембріональний період, що обумовлює високий потенціал відгодівельних якостей молодняка.

ЛІТЕРАТУРА

1. Березовський М.Д. Свині великої білої породи та напрямки її селекції в Україні // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2004. – №3. – С. 35-37.
2. Білянський В., Каргаполова Л., Козій Л. Розведення свиней англійської селекції // Тваринництво України. – 1998. – №3. – С.15-16.

3. Гребеник Г.Н., Нагаевич В.М. Продуктивность и некоторые биологические особенности свиней крупной белой украинской и немецкой селекции // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2002. – Вип.3(17). – С.110-113.

4. Гришина Л.П. Ефективність використання кнурів датської селекції в племінній роботі з великою білою породою свиней // Вісник Сумського Національного аграрного університету. Науково-методичний журнал. Серія “Тваринництво”. – 2003. – Вип.7. – С.60-63.

5. Коротков В.А. Використання свиней великої білої породи зарубіжної селекції // Науково-виробничий бюлетень “Селекція”. – 1996. – №4. – С.38-39.